

VARNING

Esma, EBA och Eiopa varnar konsumenterna för riskerna med virtuella valutor

Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma), Europeiska bankmyndigheten (EBA) och Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (Eiopa) (nedan kallade *de tre europeiska tillsynsmyndigheterna*) varnar konsumenterna för de stora riskerna med att köpa och/eller inneha så kallade virtuella valutor.

De virtuella valutor som för närvarande finns tillgängliga utgör en digital värderepresentation som varken ges ut eller garanteras av någon centralbank eller offentlig myndighet eller har någon rättslig ställning som valuta eller pengar. De är mycket riskabla, backas i allmänhet inte upp av några materiella tillgångar och omfattas inte av EU-lagstiftningen. Därför erbjuder de inte något rättsligt skydd för konsumenterna. De tre europeiska tillsynsmyndigheterna är oroadade över att allt fler konsument köper virtuella valutor med förväntningen att värdet av virtuella valutor kommer att fortsätta att stiga utan att vara medvetna om att de löper stor risk att förlora sina investerade pengar.

Virtuella valutor såsom Bitcoin, Ripple, Ether med flera har varit ytterst volatila den senaste tiden, det vill säga att deras pris dagligen har haft stora svängningar. Till exempel ökade värdet av Bitcoin kraftigt under 2017, från ungefär 1 000 euro i januari till över 16 000 euro i mitten av december och föll sedan nästan 70 procent till 5 000 euro i början av februari. Värdet har på senare tid återhämtat sig med ungefär 40 procent sedan botten, och ligger för närvarande på runt 7 000 euro. Det totala marknadsvärdet för de 100 största virtuella valutorna sägs i dag globalt överstiga 330 miljarder euro.

Varför är det riskabelt för konsumenter att köpa virtuella valutor?

De tre europeiska tillsynsmyndigheterna varnar konsumenterna för att virtuella valutor kan vara extremt riskabla och vanligtvis är mycket spekulativa. Om du köper virtuella valutor bör du vara medveten om att det finns en stor risk för att du kommer att förlora en stor del av eller till och med alla pengar du har investerat. När du köper virtuella valutor, eller finansiella produkter som ger konsumenterna direkt exponering mot virtuella valutor, exponeras du för ett antal risker, bland annat följande:

- **Extrem volatilitet och risk för en bubbla** – De flesta virtuella valutor har en extrem prisvolatilitet och har visat tecken på en prisbubbla. Om du bestämmer dig för att köpa virtuella valutor eller finansiella produkter med virtuella valutor som underliggande tillgång bör du vara medveten om att du kan förlora en stor del av eller till och med alla pengar du har investerat.

- **Inget skydd** – Trots EU:s krav på bekämpning av penningtvätt som kommer att träda i kraft senare under 2018 och som kommer att gälla för leverantörer av virtuella plånböcker och växelplattformar för virtuella valutor, är virtuella valutor fortfarande inte reglerade i EU-lagstiftningen. På liknande sätt omfattas inte heller börser där virtuella valutor handlas eller digitala plånböcker som används för att inneha, lagra och överföra virtuella valutor av EU-lagstiftningen. Detta innebär att du, om du köper eller innehar virtuella valutor, inte kan dra nytta av de garantier och skyddsåtgärder som hänger samman med reglerade finansiella tjänster. Om exempelvis en växelplattform för en virtuell valuta eller en digital plånbokslieferant fallerar, upphör med sin verksamhet, eller är föremål för en cyberattack, förskingring av medel eller förverkande av tillgångar som ett resultat av brottsbekämpande åtgärder, erbjuder EU-lagstiftningen inget särskilt rättsligt skydd som skulle täcka dina förluster eller garantera att du åter kommer att få tillgång till dina innehav av virtuella valutor. Dessa risker har redan inträffat vid ett flertal tillfällen runtom i världen.
- **Brist på utträdesmöjligheter** – Om du bestämmer dig för att köpa virtuella valutor riskerar du att under långa tidsperioder inte kunna handla dina virtuella valutor eller att kunna växla dem mot traditionella valutor, såsom euron. Du kan i detta sammanhang därför drabbas av förluster.
- **Brist på pristransparens** – Prissättningen av virtuella valutor är ofta inte transparent. Det finns därför en stor risk för att du inte kommer att få ett rättvist och korrekt pris när du köper eller säljer virtuella valutor.
- **Driftsavbrott** – Vissa börser för virtuella valutor har drabbats av allvarliga driftsproblem, såsom avbrott i handeln. Under dessa avbrott har konsumenter inte kunnat köpa eller sälja virtuella valutor när de ville göra detta och därmed drabbats av förluster på grund av prissvängningar i de virtuella valutor som innehades under avbrottsperioden.
- **Vilseledande information** – Den information som görs tillgänglig för konsumenter som vill köpa virtuella valutor, om sådan information tillhandahålls överhuvudtaget, är i de flesta fall ofullständig, svår att förstå och redovisar inte riskerna med virtuella valutor på ett korrekt sätt. Informationen kan därför vara vilseledande.
- **Virtuella valutor är olämpliga för de flesta ändamål, inbegripet investering eller pensionsplanering** – Virtuella valutors höga volatilitet, osäkerheten kring deras framtid och de föga tillförlitliga växelplattformarna och plånbokslieferantörerna för virtuella valutor, gör att virtuella valutor är olämpliga för de flesta konsumenter, både för dig som har en investeringsplan på kort sikt, och i synnerhet om du har långsiktiga målsättningar, såsom pensionssparande.

Vad kan du göra för att skydda dig?

Om du bestämmer dig för att köpa virtuella valutor, eller finansiella produkter som ger direkt exponering mot virtuella valutor, är det viktigt att du är fullständigt medveten om deras egenskaper och de risker du tar. Du bör inte investera pengar som du inte har råd att förlora. Du bör se till att du vidtar lämpliga och aktuella säkerhetsåtgärder för den utrustning och maskinvara som du använder för åtkomst till dina virtuella valutor eller för köp, lagring eller överföring av virtuella valutor. Du bör även vara medveten om att köp av virtuella valutor från ett företag som är reglerat för finansiella tjänster inte minskar dessa risker.

Bakgrundsinformation

Denna varning grundas på artikel 9.3 i de tre europeiska tillsynsmyndigheternas inrättandeförordningar och följer offentliggörandet av två uttalanden från Esma om marknadsintroduktioner av (virtuella) valutor (*Initial Coin Offerings*)¹² i november 2017 och en tidigare varning³ till konsumenter samt två yttranden⁴⁵ om virtuella valutor som offentliggjorts av EBA i december 2013, juli 2014 och augusti 2016.

Virtuella valutor kan vara uppbyggda på flera olika sätt. Den första virtuella valutan var Bitcoin, som lanserades 2009. Sedan dess har flera andra virtuella valutor, såsom Ripple, Ether eller Litecoin dykt upp. De flesta av dem utnyttjar distribuerad databasteknik, som ofta även kallas "blockkedjeteknik"⁶. Denna varning innebär ingen åsikt om denna teknik, och inte heller om andra potentiella tillämpningsområden för densamma.

¹ https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma50-157-828_ico_statement_firms.pdf

² https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma50-157-829_ico_statement_investors.pdf

³ <https://www.eba.europa.eu/documents/10180/598344/EBA+Warning+on+Virtual+Currencies.pdf>

⁴ <http://www.eba.europa.eu/documents/10180/657547/EBA-Op-2014-08+Opinion+on+Virtual+Currencies.pdf>

⁵ <https://www.eba.europa.eu/documents/10180/1547217/EBA+Opinion+on+the+Commission's+proposal+to+bring+virtual+curren+cy+entities+into+the+scope+of+4AMLD>

⁶ Esma offentliggjorde i februari 2017 en rapport om möjliga tillämpningsområden, fördelar och risker avseende distribuerad databasteknik